

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 532/2016-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. júna 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a sudkýň Ľudmily Gajdošíkovej a Marianny Mochnáčovej predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. JCLic. Tomášom Majerčákom, PhD., Južná trieda 28, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 15 C 70/2013 z 26. novembra 2013 a uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 Co 120/2014 z 28. októbra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. februára 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 15 C 70/2013 z 26. novembra 2013 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu z 26. novembra 2013“) a uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Co 120/2014 z 28. októbra 2015 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu z 28. októbra 2015“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal na okresnom súde návrh na obnovu konania, v ktorom sa domáhal obnovenia konania, ktoré bolo právoplatne ukončené rozsudkom okresného súdu sp. zn. 34 C 154/2006 z 3. mája 2010, ktorým bola sťažovateľovi ako žalovanému uložená povinnosť zaplatiť spoločnosti SPP – distribúcia, a. s. (ďalej len „žalobca“), sumu vo výške 26 687,37 € a nahradiť trovy konania. Žalobca odôvodnil žalobu tým, že sťažovateľ „*odoberal zemný plyn na adrese [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] bez meracieho zariadenia pomocou prepojenia vykonaného inštaláčnou trúbkou. Odberateľ plynu je povinný uhradiť dodávateľovi plynu škodu, ktorú mu neoprávneným odberom spôsobil*“ a ktorá bola vyčíslená v zmysle vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 266/1999 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej dodávateľovi plynu neoprávneným odberom plynu (ďalej len „vyhláška 266/1999 Z. z.“).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„V predmetnej veci bol Okresným súdom Košice I dňa 20. 07. 2006 vydaný platobný rozkaz, sp. zn.: 25 Ro/2889/2006, ktorý bol však následne uznesením zo dňa 21. 09. 2006, č. k. 25 Ro/2889/2006 zrušený, nakoľko platobný rozkaz nebolo možné doručiť žalovanému do vlastných rúk.

V rámci prípravy pojednávania sa súdu nepodaril zistiť pobyt sťažovateľa šetrením prostredníctvom Registra obyvateľov SR, Mestskej evidencie obyvateľov v Košiciach, príslušného Obvodného oddelenia PZ a Ústrednej evidencie väzňov ZVJS SR.

Z toho dôvodu Okresný súd Košice I na základe § 29 ods. 2 OSP ustanovil opatrovníka na zastupovanie v konaní pred súdom. Opatrovník bol ustanovený uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 14. 12. 2009. Ako opatrovník bola ustanovená

██████████, VSÚ, zamestnanec Okresného súdu Košice - okolie. Teda išlo o zamestnanca súdu, ktorý sídli v tej istej budove ako Okresný súd Košice I, kde sa zamestnanci a sudcovia poznajú.

Predtým ako Okresný súd Košice I uznesením ustanovil žalovanému opatrovníka, vyzýval brata žalovaného ██████████ a matku žalovaného ██████████ na zastupovanie žalovaného v tomto konaní, na čo obaja na výzvu reagovali, že si neželajú byť ustanovení ako opatrovníci žalovaného a obaja zhodne uviedli, že žalovaný sa zdržiava v zahraničí na im neznámom mieste.“

Sťažovateľ zdôraznil, že okresným súdom ustanovená opatrovníčka sa nikdy k danej právnej veci ani písomne, ani ústne nevyjadrila, nepredložila žiadne písomné dôkazy, ktoré by svedčili v prospech žalovaného, a nezúčastnila sa ani jedného z dvoch nariadených pojednávaní. V uvedenom konaní bol opatrovník ustanovený len formálne, teda nebolo zabezpečené právo na spravodlivý súdny proces sťažovateľa. Za zásadnú skutočnosť, ktorá odôvodňuje obnovu konania, považuje sťažovateľ aj to, že okresný súd určoval výšku škody na základe vyhlášky č. 266/1999 Z. z., a to za obdobie od účinnosti tejto vyhlášky až do dňa vykonanej kontroly pracovníkmi žalobcu 14. marca 2005, to znamená šesť rokov spätne dozadu. V tejto súvislosti opätovne okresným súdom ustanovená opatrovníčka ako osoba znalá práva ako jediná mohla a mala vzniesť v konaní námietku premlčania, čo neurobila, keďže vystupovala len formálne. Ak by tak urobila, okresný súd by už len z tohto dôvodu nemohol žalobcovi priznať náhradu škody za 6 rokov.

Podľa sťažovateľa je takto formálne vystupujúci opatrovník, ktorý nehájil práva sťažovateľa (nevzniesol námietku premlčania) ako žalovaného v pôvodnom konaní, skutočnosťou rozhodujúcou pre obnovu konania, pretože ju sťažovateľ bez svojej viny nemohol použiť a táto skutočnosť mu môže privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

Podľa názoru sťažovateľa ďalším dôvodom „na obnovu konania bola skutočnosť, že žalobca mal pri výpočte výšky škody vychádzať z predchádzajúceho zmluvného vzťahu, ktorý údajne mal žalobca so sťažovateľom ako odberateľom, pričom sťažovateľ mal

odoberať plyn a mal zariadenia a to plynový kotol a plynový sporák. Ale žalobca tieto skutočnosti v konaní nepreukázal.

Okresný súd Košice I v konaní 34C/154/2006 mal údajne zistiť, že sťažovateľ neoprávnene odoberal zemný plyn na adrese [REDAKOVANÉ] bez meracieho zariadenia v období od 01. 11. 1999 do 14. 03. 2005, t. j. 1961 dní a tým spôsobil škodu vo výške 803 983,80 Sk, t. j. 26 687,37 EUR. Ale v konaní nebolo preukázané, že žalovaný odoberal plyn od 01. 11. 1999, ani nebol preukázaný neoprávnený odber plynu od 01. 11. 1999. V konaní nebolo preukázané, že sťažovateľ sa vôbec zdržiaval v [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ popieral skutočnosti uvedené v rozsudku a chcel ich preukázať v obnovenom konaní. ...

Z predložených listinných dôkazov mal mať súd za preukázané, že sťažovateľ bol v rozhodnom období (a aj v súčasnej dobe) výlučným vlastníkom nehnuteľnosti a to domu súpisné číslo [REDAKOVANÉ], ktorý je postavený na pozemku parcelné číslo [REDAKOVANÉ] - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 338 m² na ulici [REDAKOVANÉ], zapísaný na liste vlastníctva [REDAKOVANÉ], pričom v predmetnej nehnuteľnosti zistili zamestnanci žalobcu dňa 14. 03. 2005 neoprávnený odber zemného plynu bez meracieho zariadenia pomocou prepojenia vykonaného inštalačnou trúbkou.

Súd sa stotožnil s názorom, že pasívne legitimovaným v tomto konaní je vlastník nehnuteľnosti, teda sťažovateľ, hoci aj vlastník nie je reálnym odberateľom plynu, aj napriek tomu má zodpovedať za neoprávnený odber, čo ale nie je v súlade so zákonom. ...

Z dikcie zákona je zrejmé, že za neoprávnený odber plynu zodpovedá skutočný odberateľ plynu, nie vlastník nehnuteľnosti. Zo zákona nevyplývala žiadna objektívna zodpovednosť vlastníka nehnuteľnosti.

Skutočnosťou, ktorú je v tomto prípade nevyhnutné zdôrazniť je, že vlastník nehnuteľnosti, teda sťažovateľ emigroval v roku 1982 z Československej socialistickej republiky do NSR. V roku 1993 kúpil nehnuteľnosť na [REDAKOVANÉ], ale nikdy sa tam však nezdržiaval a ani tam nikdy nebýval.

Sťažovateľ poukázal na to, že žije v Spojených štátoch Amerických, v čase od roku 1999 – 2005 ani nebol prítomný na území Slovenskej republiky, z čoho vyplýva, že nikdy nemohol byť ani skutočným odberateľom plynu a teda nemohol byť ani pasívne legitimovaným v tomto konaní.

Sťažovateľ v konaní o návrhu na obnovu konania preukázal, že od 30. 09. 1999 do 15. 06. 2005 bol prihlásený na trvalý pobyt v USA, kde sa aj zdržiaval na adrese [REDACTED]. V konaní preukázal, že 17. júna 2005 nadobudol štátne občianstvo USA.“

Okresný súd návrh na obnovu konania uznesením z 26. novembra 2013 zamietol z týchto dôvodov:

„1. subjektívna lehota na podanie návrhu na obnovu konania uplynula dňa 04. 09. 2010 nakoľko Rozsudok OS KE I zo dňa 03. 05. 2010, č. k. 34 C/154/2006-41 bol doručený súdom ustanovenej opatrovníčke žalovaného dňa 03.06. 2010,

2. sťažovateľ mal stále trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a že

3. nepredložil žiadne nové dôkazy alebo skutočnosti, ktoré by mali pre neho priaznivejšie rozhodnutie.“

Krajský súd uznesením z 28. novembra 2015 potvrdil uznesenie okresného súdu z 26. novembra 2013, čo odôvodnil takto:

„1. sťažovateľ nepredložil nové dôkazy, ktoré by boli spôsobilé privodiť priaznivejšie rozhodnutie,

2. bola namietaná vecná nesprávnosť rozsudku 34 C/154/2006, ako zisťovanie pobytu, ustanovenie opatrovníka, nesprávny názor súdu prvého stupňa ohľadne pasívnej legitímácie,

3. je toho názoru, že vytykané dôvody návrhu na obnovu konania sa týkajú len nesprávneho procesného postupu súdu prvého stupňa, ako aj vecnej nesprávnosti rozsudku vo veci samej.“

Uznesenie krajského súdu, ako aj uznesenie okresného súdu sú podľa sťažovateľa arbitrárne a zjavne neodôvodnené, a to z týchto dôvodov:

1. Okresný súd a krajský súd sa vôbec nevysporiadali s otázkou, že sťažovateľ v roku 1982 emigroval a od tohto roku už nemal trvalý pobyt na území Slovenskej republiky. Sťažovateľ v čase pôvodného konania mal trvalý pobyt v USA a bol aj občanom USA, ako to bolo preukázané v návrhu na obnovu konania. Sťažovateľ nemal povinnosť odhlásiť

sa z trvalého pobytu na území Československej socialistickej republiky. Okresný súd napriek vedomosti o tom, že sa sťažovateľ zdržiava v cudzine (písomne to oznámila matka sťažovateľa a jeho brat [REDACTED]), nezisťoval, kde sa v zahraničí zdržiava.

2. Okresný súd a krajský súd sa nevysporiadali s novou skutočnosťou, ktorou je to, že sťažovateľ v čase pôvodného konania mal trvalý pobyt v USA a mal aj štátne občianstvo USA, pričom táto v pôvodnom konaní známa nebola, a preto mu bol ustanovený opatrovník. Sťažovateľ tak bez svojho zavinenia nemohol v pôvodnom konaní byť prítomný na pojednávaniach, nevedel o konaní a nemohol sa vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom v rozpore s čl. 48 ods. 2 ústavy, nemohol predložiť dôkazy, pre ktoré by pôvodná žaloba musela byť zamietnutá.

3. Okresný súd a krajský súd sa nevysporiadali ústavne konformným spôsobom s tým, že novým dôkazom je to, že sťažovateľ v období od roku 1999 do roku 2005, za ktoré má platiť za nelegálny odber plynu, mal trvalý pobyt v USA a reálne sa tam aj zdržiaval. V tom čase na Slovensku teda ani nebol, čo bolo v konaní o obnove konania preukázané. Krajský súd ústavne nekonformne a najmä bez vzájomných súvislostí posúdil tvrdenie sťažovateľa, že za neoprávnený odber plynu zodpovedá skutočný odberateľ plynu, nie vlastník nehnuteľnosti. Zo zákona nevyplýva žiadna objektívna zodpovednosť vlastníka nehnuteľnosti, keď uviedol, že je to právne posúdenie veci, a preto nemôže to byť dôvodom na obnovu konania.

4. Okresný súd a krajský súd sa nevysporiadali s tým, že v obnovenom konaní budú môcť vypočuť sťažovateľa, ktorý môže vyvrátiť tvrdenia žalobcu a predložiť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Už len samotná skutočnosť, že v čase od roku 1999 do roku 2005 mal sťažovateľ trvalý pobyt v USA, kde pracoval a žil, musí preňho privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

5. Okresný súd mal v prvom rade v pôvodnom konaní zisťovať pobyt sťažovateľa v cudzine, lebo mal informácie o tom, že je v cudzine.

6. Okresný súd striktné formalisticky ustanovil prvú opatrovníčku, následne po novele formalisticky ustanovil druhú opatrovníčku, preto sťažovateľ nemal v konaní žiadne zastúpenie.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.10. 2015, č. k. 1 Co/120/2014-79 a Uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 26. 11. 2013, č. k. 15 C/70/2013-45, porušené bolo.

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28. 10. 2015, č. k. 1 Co/120/2014-79 a Uznesenie Okresného súdu Košice I zo dňa 26. 11. 2013, č. k. 15 C/70/2013-45, zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie Okresnému súdu Košice I.

Krajský súd v Košiciach a Okresný súd Košice I sú povinní uhradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške, ktorá bude vyčíslená v písomnom vyhotovení nálezu do dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na účet jeho právneho zástupcu.“

Vec vedená pod sp. zn. Rvp 1128/2016 bola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Oroszovi. Na základe jeho vyhlásenia o predpojatosti ústavný súd uznesením sp. zn. III. ÚS 180/2016 z 30. marca 2016 rozhodol o jeho vylúčení z výkonu sudcovskej funkcie vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1128/2016. Z uvedeného dôvodu bola vec v zmysle rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2016 účinného od 1. marca 2016 pridelená sudkyni spravodajkyni Marianne Mochnáčovej.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je návrh zjavne neopodstatnený, ak sa ním namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namieta, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie označených práv sťažovateľa uznesením okresného súdu z 26. novembra 2013, ako aj uznesením krajského súdu z 28. októbra 2015, ktorými bol zamietnutý jeho návrh na obnovu konania.

K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv uznesením okresného súdu z 26. novembra 2013

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie napadnutého uznesenia okresného súdu, pretože na základe podaného odvolania to patrilo do právomoci krajského súdu.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ proti namietanému uzneseniu okresného súdu podal riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd.

Ústavný súd preto nemá právomoc na konanie o tej časti sťažnosti, v ktorej sa namieta porušenie práv sťažovateľa predmetným uznesením okresného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv uznesením krajského súdu z 28. októbra 2015

Ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné alebo neutržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05). Ak nie sú splnené tieto predpoklady na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nemôže dospieť k záveru o vecnej spojitosti medzi základnými právami a slobodami, ktorých porušenie sa namieta, a napádaným rozhodnutím všeobecného súdu, prípadne postupu, ktorý mu predchádzal.

Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že podľa svojej stabilnej judikatúry (II. ÚS 54/02) je oprávnený posúdiť neústavnosť konania, resp. rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu procesnoprávných princípov konania (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Táto právomoc ústavného súdu však nie je spojená so vznikom oprávnenia a povinnosti hodnotiť právne názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov, v tomto prípade ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktoré upravujú prípustnosť obnovy konania, tak ako sa toho domáha sťažovateľ. Súčasne ústavný súd zdôrazňuje, že reálne garantovanie a uplatnenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu v konaní o obnovu konania neznamena, aby všeobecné súdy preberali skutkové a právne názory účastníka konania, ktorý sa domáha jeho obnovy.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže zákonom ustanoveným postupom domáhať svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Sťažovateľ videl porušenie označených práv v tom, že krajský súd nesprávne posúdil jeho námietky vznesené v odvolacom konaní proti uzneseniu okresného súdu, ktorý zamietol jeho návrh na obnovu konania vedeného pred okresným súdom o zaplatenie vymáhanej sumy s príslušenstvom z titulu náhrady škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu bez meracieho zariadenia pomocou prepojenia vykonaného inštalačnou trúbkou, ktoré skončilo v jeho neprospech. Sťažovateľ je toho názoru, že okresný súd, ako aj krajský súd nesprávne vyhodnotili ním uvádzané nové skutočnosti, ktoré boli spôsobilé privodiť mu priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Sťažovateľ argumentoval, že v čase, kedy sa mal uskutočňovať neoprávnený odber plynu z bytu, ktorého je výlučným vlastníkom, mal trvalý pobyt v USA, a teda nebol pasívne legitimovaným v pôvodnom konaní. Súčasne poukazoval na nesprávny procesný postup okresného súdu pri zisťovaní jeho pobytu, ustanovení opatrovníka, ktorý bol v pôvodnom konaní nečinný a nehájil jeho práva.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia po oboznámení okresným súdom zisteného skutkového stavu a právnych záverov z neho vyplývajúcich uviedol vecné a právne dôvody na potvrdenie uznesenia prvostupňového súdu, keď uviedol:

„S poukazom na ust. § 228 ods. 1 O. s. p. sa možno stotožniť so závermi súdu prvého stupňa v tom, že obnova konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý je prípustný len z dôvodov taxatívne uvedených v tomto ustanovení. Týmto dôvodom je existencia skutočností, rozhodnutí alebo dôkazov, ktoré bez svojej viny nemohol účastník použiť v pôvodnom konaní a to za predpokladu, že môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Nové dôkazy sú spôsobilým dôvodom obnovy konania vtedy, ak je nimi možné preukázať právne spôsobilú skutočnosť, ktorá môže privodiť pre účastníka, ktorý návrh na obnovu konania podáva priaznivejšie rozhodnutie vo veci a ktoré napriek tomu, že v čase pôvodného konania objektívne existovali bez svojej viny ich nemohol použiť v pôvodnom konaní napríklad preto, že o nich nevedel a ani inak z procesného hľadiska

nezavinil nesplnenie povinností tvrdenia alebo dôkaznú povinnosť. Nová uvádzaná skutočnosť však musí byť vždy spojená s novým dôkazom. Nemožnosťou použiť dôkaz bez svojej viny v pôvodnom konaní nie je mienená len na možnosť označiť dôkaz, ale aj na nemožnosť ho predložiť účastníkom konania. Dôvodom obnovy konania môžu byť dôkazy, ktoré existovali v čase pôvodného konania, ako aj dôkazy, ktoré vznikli po rozhodnutí súdu, ale sú spôsobilé dokázať rozhodné skutočnosti tvrdené pred rozhodnutím súdu. Dôvodom obnovy môžu byť iba tie skutočnosti, ktoré nastali do vyhlásenia rozhodnutia súdom. Ďalším dôvodom obnovy konania je možnosť vykonania dôkazov, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní, ak súčasne môžu privolať pre účastníkov priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Ide o situáciu, keď účastník v pôvodnom konaní síce označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, avšak tieto ním navrhované dôkazy nemohli byť vykonané z dôvodu prekážok objektívneho charakteru (strata listiny, neznámy pobyt svedka, strata predmetu obhliadky a podobne). Vecná nesprávnosť rozsudku, ktorého obnova sa navrhuje, nie je dôvodom zakladajúcim procesnú prípustnosť obnovy konania. Žalovaný v návrhu na povolenie obnovy konania uvádzal nesprávny postup súdu prvého stupňa pri zisťovaní jeho pobytu, ako aj pri ustanovovaní opatrovníka na jeho zastupovanie, ako aj samotnú pasivitu tohto opatrovníka, ktorý v mene žalovaného nevzniesol v konaní námietku premlčania. Za ďalší dôvod pre povolenie obnovy konania žalovaný považoval nesprávny právny názor súdu prvého stupňa, ktorý ho za pasívne legitimovaného pri zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odoberaním plynu považoval iba z dôvodu, že je vlastníkom nehnuteľnosti a nezaoberal sa skutočnosťou, kto bol skutočným užívateľom tejto nehnuteľnosti a teda aj skutočným neoprávneným odoberateľom plynu.

Odvolací súd sa zhoduje so záverom súdu prvého stupňa v tom, že takto vyšpecifikované dôvody návrhu na povolenie obnovy konania sú iba vytykaním nesprávneho procesného postupu súdu prvého stupňa, ako aj vecnej nesprávnosti rozsudku vo veci samej, ktoré však nemožno považovať za dôvod pre povolenie obnovy konania. Žalovaný ako navrhovateľ obnovy konania rovnako nepredložil žiadne rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní. Za takéto dôkazy totiž nemožno považovať ním označené potvrdenie o jeho trvalom pobyte v USA od roku 1999, ako aj dôkaz o jeho štátnom občianstve v USA. Pokiaľ totiž súd prvého stupňa vo svojom

rozhodnutí vychádzal zo záveru, že za neoprávneného odberateľa je potrebné považovať vlastníka nehnuteľnosti, do ktorej bol plyn neoprávnené dodávaný, nemajú dôkazy preukazujúce skutočnosť, že žalovaný sa v spornom období v uvedenej nehnuteľnosti nezdržiaval pre rozhodnutie vo veci právny význam, a teda nemôžu pre neho privodiť priaznivejšie rozhodnutie, a to bez ohľadu na to, či právny názor súdu prvého stupňa, na ktorom svoje rozhodnutie založil je správny alebo nie. Zákonnosť, a teda aj správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa je totiž možné preskúmať iba prostredníctvom iných procesných inštitútov a nemožno ich preskúmať v rámci konania o povolenie obnovy.

Vzhľadom k tomu, že žalovaný bol v konaní o povolenie obnovy konania poučený v zmysle ust. § 120 ods. 4 O. s. p. o tom, že všetky dôkazy a skutočnosti musí predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie (§ 115a) najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, pretože na dôkazy a skutočnosti predložené a označené neskôr súd neprihliada, nemohol už odvolací súd prihliadnuť na dôkazy, ktoré žalovaný predložil prostredníctvom svojho právneho zástupcu až po podaní odvolania (§ 205a ods. 1 O. s. p.).“

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti už konštatoval, že obnova konania je v občianskom súdnom konaní mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý je spôsobilý vyvolať zmenu alebo zrušenie právoplatného rozhodnutia. Predstavuje zákonom povolenú odchýlku od zásadnej požiadavky, ktorou je záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatných rozhodnutí. Obnova konania však nie je generálne použiteľná a možno ju povoliť len vo výnimočných prípadoch. Základná idea mimoriadnych opravných prostriedkov totiž vychádza z toho, že právna istota a stabilita nastolené právoplatným rozhodnutím sú v právnom štáte (čl. 1 ods. 1 ústavy) narušiteľné len mimoriadne a výnimočne. Účelom zakotvenia obnovy konania do systému mimoriadnych opravných prostriedkov je umožniť účastníkovi konania nové konanie s novým rozhodnutím vo veci, v ktorej sa konanie už skončilo právoplatným rozhodnutím. Obnova konania má takto umožniť, aby došlo k náprave skutkových omylov, z ktorých sa pri vydaní napadnutého rozhodnutia vychádzalo (III. ÚS 666/2014).

Ústavný súd tiež konštatuje, že návrhom na obnovu konania sa nemožno domáhať nápravy prípadných pochybení pri právnom posudzovaní veci alebo nesprávností procesnej povahy; na nápravu týchto nesprávností slúžia podľa povahy rozhodnutia a charakteru namietanej nesprávnosti iné opravné prostriedky. Ústavný súd sa stotožňuje s názorom krajského súdu, že v danom prípade sťažovateľom tvrdené skutočnosti v návrhu na povolenie obnovy konania prekračujú rámec účelu toho mimoriadneho opravného prostriedku slúžiaceho na nápravu nedostatkov v zisteniach skutkového stavu.

V súvislosti s argumentáciou sťažovateľa ústavný súd poukazuje aj na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozhodnutí sp.zn. 4 Cdo 83/99 uverejnenom v časopise Zo súdne praxe č. 15/2000 uviedol, že vecná nesprávnosť rozsudku, ktorého obnova konania sa navrhuje, nie je dôvodom zakladajúcim procesnú prípustnosť obnovy konania podľa § 228 ods. 1 OSP.

Ústavný súd vychádzajúc z odôvodnenia odvolacieho súdu, ako aj s poukazom na charakter obnovy konania ako mimoriadneho prostriedku dospel k záveru, že krajský súd v napadnutom uznesení zrozumiteľne, logickým výkladom a dostatočným odôvodnením dospel k záveru o nenaplnení podmienok obnovy konania podľa § 228 ods. 1 OSP, a preto potvrdil prvostupňové rozhodnutie ako vecne správne, pričom súčasne konvalidoval pochybenia okresného súdu spočívajúce v procesnom označení účastníkov konania, ako aj v nesprávnom závere o oneskorenosti podania návrhu na obnovu konania. Z uznesenia krajského súdu nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Krajský súd dostatočne predstavil myšlienkové pochody, ktoré ho viedli k potvrdeniu uznesenia okresného súdu, a preto jeho závery vyslovené v danej veci nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, ale ako také, ktoré v posudzovanom prípade sú v súlade s obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poukazuje aj na doterajšiu judikatúru Európskeho súdu

pre ľudské práva, z ktorej možno vyvodit', že pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru nespadá konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch, za ktoré treba bezpochyby považovať aj obnovu konania (m. m. I. ÚS 5/02, A. B. v. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 3. 2003 a v ňom odkaz na ďalšiu judikatúru), pretože ide o rozhodnutia, ktoré priamo nesúvisia s rozhodnutím o právach a záväzkoch občianskoprávneho charakteru. Článok 6 ods. 1 dohovoru neobsahuje právo na revíziu súdneho konania [bližšie pozri Svák, J.: Ochrana ľudských práv z pohľadu judikatúry a doktríny štrasburských orgánov ochrany práva. Žilina : Poradca podnikateľa 2003, s. 369 – 370; (m. m. IV. ÚS 382/09, IV. ÚS 403/09)].

S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (resp. práva na spravodlivý proces) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto jej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (obdobne napr. III. ÚS 117/09).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľa (zrušením predmetných súdnych rozhodnutí a úhradou trov konania) nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2016